

Sygn. akt X C 177/19 upr.

UZASADNIENIE

Powód, (...)Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W., wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej P. P. kwoty 689,81 zł. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że pozwana zawarła w dniu 28.10.2017 r. umowę pożyczki o numerze (...), na podstawie której otrzymała określoną kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej zwrotu na warunkach określonych w umowie. Z uwagi na to, że pozwana nie wywiązała się z zobowiązania, (...) wezwał ją do zapłaty kwoty pieniężnej. W dniu 20.06.2018 r. (...) zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, cedując na jego rzecz całość praw i obowiązków, wynikających z umowy zawartej przez pozwaną z wierzycielem pierwotnym. Wierzytelności, będące przedmiotem ww. umowy cesji zostały wskazane w załączniku do umowy, sporządzonym w formie pisemnej i formacie elektronicznym, w którym szczegółowo podano dane, pozwalające na identyfikację konkretnej wierzytelności. Potwierdzeniem, że wierzytelność dochodzona pozwem, była przedmiotem wyżej wymienionej umowy przelewu, jest wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji. Na wartość przedmiotu sporu, tj. na kwotę 689,81 zł., składają się: należność główna w kwocie 500,00 zł., należności uboczne naliczone przez wierzyciela pierwotnego 127,95 zł. i skapitalizowane odsetki w wysokości 61,86 zł. Dowodem istnienia oraz obowiązku spełnienia świadczenia, ciężącego na pozwanej, jest wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr S/100/34/ (...) z dnia 10.01.2019 r., którego osnowa precyzuje źródło i rodzaj przysługującej powodowi wierzytelności wraz z potwierdzeniem faktu dokonania cesji. Roszczenie, dochodzone pozwem, stało się wymagalne w dniu 27.11.2017 r.

Pozwana, P. P., nie stawiała się na rozprawie i nie ustosunkowała się do żądania pozwu.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) z siedzibą w T. zawarł w dniu 20.06.2018 r.

z powodem(...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą we W. umowę przelewu wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji. Stroną ww. umowy była również (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., określona jako poprzednik prawny. Przedmiotem powyższej czynności prawnej były niesporne i wymagalne wierzytelności pieniężne w stosunku do osób fizycznych, nieprowadzących działalności gospodarczej, z tytułu umów pożyczek, pierwotnie udzielonych przez pierwotnego pożyczkodawcę, a następnie przeniesionych na zbywcę na podstawie umowy ramowej z dnia 03.07.2017 r., określone w Załączniku nr 12. Pierwotnym pożyczkodawcą była (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Wierzytelności wynikają z zawartych umów pożyczek i zostały nabyte przez zbywcę bezpośrednio od poprzednika prawnego na mocy Transakcji Kredytowego Instrumentu Pochodnego, przeprowadzanej w ramach umowy ramowej (...) z dnia 03.07.2017 r. Zgodnie z § 5.1 umowy przelewu, przeniesienie wierzytelności na Fundusz nastąpić miało w dniu zawarcia umowy pod warunkiem uiszczenia ceny nabycia.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności, k. 10-19)

Zgodnie z automatycznie wygenerowanym wyciągiem z elektronicznego załącznika do umowy przelewu wierzytelności z dnia 20.06.2018 r., ww. umową objęta została wierzytelność, wynikająca z umowy z dnia 28.10.2017 r., zawartej z P. P.. Kapitał określono na kwotę 500,00 zł., odsetki na kwotę 42,39 zł., a koszty na kwotę 127,95 zł.

(dowód: wyciąg z elektronicznego załącznika, k. 20)

W dniu 10.01.2019 r. powodowy Fundusz wystawił – na podstawie art. 194 ust. 1 ustawy z dnia 27.05.2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz.U. z 2018 r., poz. 1355)

wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr S/100/34/ (...), w którym stwierdzono, że w dniu 20.06.2018 r. powód nabył od (...) wierzytelność wobec pozwanej. Zobowiązanie wynikało z umowy pożyczki o nr (...). Saldo zadłużenia na dzień 10.01.2019 r. wynosiło 689,81 zł. Stwierdzono w nim również, że cena za przedmiotową wierzytelność została zapłacona w całości.

(dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszu, k. 9)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, bowiem powód nie wykazał, aby przysługiwało mu roszczenie, dochodzone pozwem.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów, zaoferowanych przez powoda.

Powodowy Fundusz wywodzi swoje roszczenie z umowy przelewu wierzytelności, zawartej w dniu 20.06.2018 r., na podstawie której miał nabyć dochodzoną od pozwanej wierzytelność od (...) z siedzibą w T..

Stosownie do art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Tym samym, celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień, przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy o przelew. Przedmiotem przelewu jest zaś wierzytelność, tj. prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia. Nie ulega przy tym wątpliwości, iż wierzytelność, stanowiąca przedmiot rozporządzenia, powinna być w dostateczny sposób oznaczona (indywidualizowana). Dotyczy to przede wszystkim wyraźnego określenia stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika zbywana wierzytelność, a zatem oznaczenia stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Powyższe elementy muszą być oznaczone, bądź przynajmniej możliwe do oznaczenia (oznaczalne) w momencie zawierania umowy, przenoszącej wierzytelność. (por. Kodeks cywilny. Komentarz pod red. A. Kidyby, Tom III, Zobowiązania – część ogólna, Lex 2010 r.)

W umowie przelewu wierzytelności, zawartej w dniu 20.06.2018 r., wskazano jedynie ogólnie, że zbywca przenosi na rzecz Funduszu wierzytelności, objęte listą wierzytelności. W umowie brak jest jakiegokolwiek odniesienia do wierzytelności, dochodzonej od pozwanej. Powód przedłożył co prawda wydruk, stanowiący automatycznie wygenerowany wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji wierzytelności (vide: karta 20), jednakże może on być uznany jedynie za dowód tego, że wyciąg taki został wygenerowany i podpisany przez profesjonalnego pełnomocnika powoda. Nie jest dowodem, który pozwala na oparcie na nim stanu faktycznego co do treści, które są w nim zawarte.

Wygenerowane elektronicznie pisma, nie zawierające podpisu, nie mogą być uznane za dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c. Elementem konstytutywnym dokumentu prywatnego i urzędowego jest m.in. podpis. Wydruki komputerowe mogą stanowić dowód w postępowaniu cywilnym jako „inny środek dowodowy”, przewidziany w art. 308 k.p.c. i art. 309 k.p.c. Brak jednak podstaw do uznania, że oświadczenie, zawarte w takim wydruku jest zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Ten środek dowodowy świadczy jedynie o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku. (por. B. T., Moc dowodowa dokumentu elektronicznego w postępowaniu cywilnym, M. Praw. 2008, nr 5, str. 248 i nast.; D. S., M. Ś., Moc dowodowa dokumentu elektronicznego w postępowaniu cywilnym, M. Praw. 2007, nr 17, str. 935 i nast.)

Powód miał możliwość przedłożenia załącznika do umowy cesji, który w sposób przewidziany w tej umowie jednoznacznie obrazowałby wolę obu stron co do przejścia konkretnej, zindywidualizowanej wierzytelności na rzecz powoda – stosownie do treści art. 509 § 1 i 2 k.c., czego jednakże nie uczynił.

Zgodnie z § 5.1 umowy wierzytelności przechodzą na Fundusz pod warunkiem uiszczenia ceny. Tymczasem powód nie udowodnił, aby uiścił ww. cenę.

Podnieść w sprawie należy ponadto, że powód przedłożył kserokopię umowy przelewu wierzytelności, której jedynie niektóre strony zostały poświadczone

za zgodność z oryginałem. Procedura cywilna nie zna takiego dowodu. Dokumenty, o których mowa w Kodeksie postępowania cywilnego, to dokumenty oryginalne, które mogą być zastąpione odpisami urzędowymi, gdy ustawa wyraźnie na to pozwala. Brak natomiast przepisu, dopuszczającego zastąpienie dokumentu (oryginalnego) jego niepoświadczonym odpisem, w tym przede wszystkim odbitką ksero. Zwykła odbitka ksero nie stanowi dokumentu, gdyż nie zawiera ani podpisu osoby poświadczającej, która odbitkę sporządziła, ani oryginalnego podpisu wystawcy dokumentu kopiowanego, ponieważ podpis oryginalny został tu odwzorowany metodą kopiowania elektrostatycznego, tj. kserograficznie. Warunkiem uznania kserokopii za dokument jest umieszczenie na niej zaopatrzonego podpisem poświadczenia jej zgodności

z oryginałem dokumentu. Warunku takiego kserokopia złożona przez powoda nie spełnia. Analogiczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CSK 557/08, podkreślając, iż dokumentem w aspekcie przepisów kodeksu postępowania cywilnego o dowodach jest oryginał. Kserokopia - jako odwzorowanie oryginału - może być uznana za odpis dokumentu. Z kolei odpis dokumentu jest dokumentem wskazującym na istnienie dokumentu oryginalnego. Niepoświadczona podpisem strony kserokopia nie jest dokumentem. Warunkiem zatem uznania kserokopii za dokument jest umieszczenie na niej i zaopatrzone podpisem poświadczenie jej zgodności z oryginałem. Podobnie argumentował Sąd Najwyższy w orzeczeniach z dnia 10 lipca 2009 r. (II CSK 71/09, LEX 584201) i z dnia 27 lutego 1997 r. (III CKU 7/97, LEX 50764).

Powodowy Fundusz nie złożył też umowy ramowej z dnia 03.07.2017 r., ani żadnych innych dokumentów, na podstawie których pierwotny wierzyciel – pożyczkodawca (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. miał zbyć na sprzedającego - (...) z siedzibą w T. wierzytelność, dochodzoną pozwem.

Powód powołał się na zawarcie przez pozwaną z wierzycielem pierwotnym umowy pożyczki z dnia 28.10.2017 r. o nr (...). Tymczasem nie przedłożył on ww. umowy. Powód nie wykazał też, że przedmiot umowy, tj. środki pieniężne, został pozwanej wydany oraz że pozwana nie wywiązała się z postanowień kontraktu. Okoliczności te mają doniosłe znaczenie, bowiem w przypadku cesji wierzytelności warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2006 r., V CSK 187/06). Powód tej okoliczności nie wykazał. Rzeczą jego było również udowodnienie, że umowa została wypowiedziana i wierzytelność stała się wymagalna.

Dowodem na okoliczność istnienia oraz obowiązku spełnienia świadczenia, ciążącego na pozwanej, jest – zdaniem powoda – wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr S/100/34/ (...) z dnia 10.01.2019 r., o którym twierdził, że jego osnowa precyzuje źródło i rodzaj przysługującej powodowi wierzytelności wraz z potwierdzeniem faktu dokonania cesji. Tymczasem wyciąg ten jest dokumentem prywatnym, bowiem w postępowaniu cywilnym nie ma on mocy dokumentu urzędowego, co wynika wprost z art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, dane ujawnione w księgach rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego oraz wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić dowód jedynie tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia, np. cesji wierzytelności. Dokumenty te potwierdzają więc sam fakt zdarzenia w postaci cesji wierzytelności. Nie stanowią one jednak dowodu na skuteczność dokonanego przelewu oraz istnienia i wysokości nabytej wierzytelności. Okoliczności te podlegają ogólnym regułom dowodowym, określonym w przepisach art. 6 k.c. i

art. 232 k.p.c. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.06.2013 r., V CSK 329/12). Co więcej, samo dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Organy funduszu nie mają wystarczających kompetencji do zbadania, czy nabywana wierzytelność faktycznie istnieje. (vide: uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 07.10.2009 r., III CZP 65/09)

Sumą powyższego jest stwierdzenie, że powód nie udowodnił ani zawarcia umowy pożyczki, ani tego że pożyczkodawca przeniósł na własność pozwanej jej przedmiot. W związku z tym brak podstaw do uznania, że po stronie pozwanej jako pożyczkobiorcy powstał obowiązek zwrotu przedmiotu świadczenia. Nie wykazał też nabycia wierzytelności wobec pozwanej – przy założeniu, że do zawarcia umowy pożyczki doszło, i w konsekwencji swojej legitymacji czynnej w niniejszym procesie.

Wskazać należy, iż w sprawach cywilnych nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych, pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów, zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy – obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach stosownie do unormowania z art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Na gruncie prawa procesowego odpowiednikiem art. 6 k.c. jest przepis art. 232 k.p.c., w myśl którego strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów,

z których wywodzą skutki prawne. Zatem to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia faktów, uzasadniających jego roszczenie. Od tego obowiązku nie zwalnia go treść przepisu art. 339 k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału

w rozprawie, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych, przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych, doręczonych pozwanemu przed rozprawą.

Sąd jest zobligowany do uznania twierdzeń powoda przy beczynności pozwanego jedynie w przypadku braku wątpliwości, co do zasadności pozwu.

W art. 339 § 2 k.p.c. nie chodzi o prawne domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda. W omawianym przypadku sąd ocenia, czy okoliczności podane w pozwie, nie budzą uzasadnionych wątpliwości, albo nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia

te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Stanowisko takie nie budzi wątpliwości w nauce prawa, znalazło także wyraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki: z dnia 15 września 1967 r. - III CRN 175/97, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 142; z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok.i Pr.-wkl. 1999/9/30).

Sąd miał na uwadze, że w sporach z konsumentami należy zachować szczególną ostrożność przy ocenie ewentualnego przyjęcia za prawdziwe twierdzeń, zawartych w pozwie, zwłaszcza w sprawach, w których konsument nie podejmuje jakiegokolwiek obrony. Przy czym za niedopuszczalne należy uznać rozumowanie, zgodnie z którym z samego faktu milczenia pozwanego można wnioskować o potwierdzeniu przez niego prawdziwości twierdzeń powoda. Stąd za minimum w tego rodzaju sprawach należy uznać obowiązek przedstawienia umów, potwierdzających istnienie wierzytelności, wykazania wydania stronie pozwanej przedmiotu świadczenia – w przypadku umowy pożyczki i legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia przez powoda.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, na podstawie powołanych przepisów, Sąd powództwo oddalił.

SSR Agnieszka Brzoskowska